

Вплив інтелектуального потенціалу підприємства на інтелектуально-кадрову безпеку

**Влияние интеллектуального потенциала предприятия на интеллектуально-
кадровую безопасность**

**The influence of intellectual potential of the enterprise on its intellectual and personnel
security**

Науковий керівник – доц. каф. «Обліку, аналізу і аудиту», канд. екон. наук Башинська І. О.,

Башинская И. А., Bashynska I.

Студент - Суховєєва А. С., Суховеева А.С., Suhoveeva A.

Розглянуто вплив інтелектуального потенціалу підприємства на його інтелектуально-кадрову безпеку, а саме виділені джерела формування і виявлено, що саме вони є головними факторами загроз; виділені основні причини виникнення загроз. Доведено, що для забезпечення інтелектуально-кадрової безпеки підприємства, керівництву необхідно проводити детальну оцінку, вміти правильно формувати і управляти інтелектуальним потенціалом підприємства.

Ключові слова: інтелектуальний потенціал, інтелектуальні ресурси, кадри, загрози, оцінка, інтелектуально-кадрова безпека

The influence of intellectual potential of the enterprise on its intellectual and personnel security is considered. The main factors of threats and the main reasons for the emergence of threats were identified. It is proved that for intellectual and personnel security, management should conduct a detailed assessment, be able to correctly form and manage the intellectual potential of the enterprise.

Keywords: intellectual potential, intellectual resources, personnel, threats, evaluation, intellectual and personnel security.

Рассмотрено влияние интеллектуального потенциала предприятия на его интеллектуально-кадровую безопасность, а именно выделены источники формирования и выявлено, что именно они являются главными факторами угроз; выделены основные причины возникновения угроз. Доказано, что для обеспечения интеллектуально-кадровой безопасности предприятия, руководству необходимо проводить детальную оценку, уметь правильно формировать и управлять интеллектуальным потенциалом предприятия.

Ключевые слова: интеллектуальный потенциал, интеллектуальные ресурсы, кадры, угрозы, оценка, интеллектуально-кадровая безопасность.

Однією з найважливіших компонент, яка впливає на інтелектуально-кадрову безпеку підприємства та його розвиток в цілому, є його інтелектуальний потенціал. Кадри завжди відігравали хіба що не найголовнішу роль: при некомпетентному керівництві можливо втратити з часом навіть великі фінансові інвестиції і навпаки: ентузіазм, лояльність та інтелект працівників може забезпечити підприємству лідируючі позиції на ринку. На жаль керівництвом інтелектуальний потенціал досі залишається недооцінений.

Інтелектуальний потенціал є складовою економічного потенціалу підприємства та формується за рахунок відповідних ресурсів. Джерелом формування інтелектуального потенціалу підприємства є інтелектуальні ресурси, а також фінансові ресурси, що їх формують, які підприємство має в своєму розпорядженні. Раціональне вкладання коштів у програми розвитку персоналу, нематеріальні активи, витрати на інтелектуальну власність сприятиме зростанню інтелектуального потенціалу, збільшенню ринкової вартості підприємства та досягненню значного економічного ефекту [1; 2].

Під ресурсами інтелектуально потенціалу слід розуміти сукупність інтелектуальних здібностей працівників, а саме їх знання, уміння, інформацію якою вони володіють, цінності, навички і т. д., а також можливості їх розкриття, розвитку і використання.

Саме вміння працівників використовувати свої ресурси, а зокрема ресурси інтелектуального потенціалу, є найголовнішим чинником, який може завдати загрозу інтелектуально-кадровій безпеці підприємства.

Найчастіше загрози можуть бути викликані трьома причинами:

- а) низька кваліфікація персоналу підприємства;
- б) свідома діяльність, спрямована на заподіяння шкоди;
- в) неусвідомлені дії та помилки працівників [3; 4].

Тому керівництву підприємства необхідно оцінювати та аналізувати інтелектуальний потенціал підприємства, щоб володіти інформацією про стан безпеки на підприємстві, та за необхідністю вміти правильно запобігти або вирішити проблему, яка становить загрозу для підприємства. Організація роботи щодо забезпечення кадрової безпеки може майже на 60 % знизити прямі та передбачити непрямі збитки підприємства, пов'язані з людським фактором [5].

Для того щоб оцінити інтелектуальний потенціал підприємства доцільно використовувати наступні показники з їх інтегральними оцінками:

- інтелектуальний потенціал персоналу підрозділу;
- інтелектуально-матеріальне забезпечення – ґрунтується на кількості персональних комп'ютерів з тих, що приходить на одного робітника в підрозділі, доступності і якості сучасних засобів зв'язку, наявності комп'ютерних систем підтримки системи управління підприємством тощо.
- інтелектуальний науково-технічний потенціал – ґрунтується на таких параметрах, як об'єм НДР, число одержаних патентів і раціоналізаторських пропозицій, число нагород за нові розробки і участь у виставках і конференціях, публікації в наукових журналах та ін. Цей показник повинен дати узагальнений кількісний вираз інтелектуального розвитку даного підрозділу в цілому;

– інтелектуальна інформаційна база – характеризується можливістю фіксації знань індивіда так, щоб їх можна було передавати іншим і зберігати в базі знань, інформацією про споживачів і постачальників, історією взаємин з клієнтами тощо [6].

Дуже важливим моментом в роботі керівництва підприємства є вміння правильно сформулювати інтелектуальний потенціал, направляти його у необхідне русло та ефективно використовувати інтелектуальні ресурси підприємства. Все це можливо досягти також завдяки оцінці інтелектуального потенціалу, тому її доцільно проводити щорічно.

Таким чином, можна зробити висновок, що інтелектуально-кадрова безпека підприємства, яка гарантує стабільну та максимально ефективну діяльність підприємства, здатність протистояти будь-яким загрозам, і має на меті підвищення його ефективності в майбутньому, залежить від його інтелектуального потенціалу. Окрему увагу керівництву підприємства слід приділити розвитку корпоративного духу працівників підприємства, впровадженню механізмів стимулювання працівників, розвитку управління знаннями на підприємстві, підвищенню рівня дисципліни та відповідальності за порушення нормативів підприємства, особливо це стосується комерційної таємниці підприємства. Крім того доцільно визначати інтелектуальний потенціал не тільки підприємства в цілому, але і його підрозділів та кожного співробітника окремо, що допоможе вирішувати багато важливих питань для життєдіяльності підприємства.

Список літератури:

1. Філіппова С. В. Інтелектуальний потенціал як головний чинник формування інтелектуального капіталу [Електронний ресурс] / С. В. Філіппова, К. В. Ковтуненко // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2013. – № 776 : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – С. 81–86.– Режим доступу до ресурсу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/23568/1/33-227-232.pdf>
2. Bashynska I. Ensuring economic security of modern enterprise as a systematic approach // British Journal of Science, Education and Culture, 2014, No.1. (5) (January-June). Volume IV. "London University Press". London, 2014. – 804 p. – P. 340-343
3. Ши́ра Т. Б. Загрози кадрової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Т. Б. Ши́ра // Економіка і суспільство. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/89.pdf
4. Документальне забезпечення поетапного аналізу процесу комерціалізації науково-дослідної діяльності ВНЗ: монографія / С.В. Філіппова, І.О. Башинська, Ю.В. Ковтуненко – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2012. – 181 с.
5. Systematic approach to the prophylactics of personnel security of enterprise [Електронний ресурс] / І. О. Bashynska, К. V. Viziukova // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2016. – № 5 (27). – С. 104-111. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/n5.html>
6. Скиба Г.І. Інтелектуальний потенціал, як важлива складова конкурентних переваг підприємства [Електронний ресурс] / Г.І. Скиба // Економічний дискурс: міжнародний збірник наукових праць. – Режим доступу до ресурсу: http://sophus.at.ua/publ/2014_05_22_23_kampodilsk/sekcija_2_2014_05_22_23/intelektualnij_potencial_jak_vazhliva_skladova_konkurentnikh_perevag_pidpriemstva/60-1-0-960.